
Česko má málo vysokoškoláků. Nabrali jsme obrovské zpoždění za světem, říká odborník na školství

LIDOVÉ NOVINY

Podle statistik, které zveřejnila v úterý agentura Eurostat, bylo v loňském roce v České republice celkem 23,9 procenta vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věkové kategorii od 25 do 64 let. Za většinou členských zemí Evropské unie v této statistice Česko zaostává.

Ze všech sledovaných unijních zemí evropské osmadvacítky se Česká republika umístila na 23. místě. Předběhlo ji třeba Polsko i Maďarsko, zaostává naopak Slovensko, Chorvatsko, Malta, Itálie a Rumunsko.

Nabízí se otázka, zda je počet vysokoškolsky vzdělaných studentů kritériem, které vypovídá o celkové kvalitě vysokoškolského vzdělání.

Pražská Karlova univerzita se podle nejnovějšího žebříčku topuniversities.com umístila na 317. místě v celosvětovém hodnocení kvality vysokých škol, brněnská Masarykova univerzita pak na 571. místě. Srovnatelné univerzity v Polsku - Jagellonská nebo Varšavská - figurují na 411. a 394. příčce. V Polsku má pak vysokoškolské vzdělání 29,9 lidí v produktivním věku, tedy o šest procent více než v Česku.

Poměrně malý počet vysokoškoláků může podle Bohumila Kartouse ze vzdělávací společnosti EDUin do budoucna představovat problém. „Ukazuje se, že ekonomiky, které přistoupily k masovému otevření terciárního (vysokoškolského - pozn. red.) sektoru dříve, jsou hodně vepředu.“

Podle některých odborníků jde o jeden z klíčových pilířů ekonomického úspěchu země. V Evropě má nejvíce vysokoškolsky vzdělaných lidí Irsko se 45,7 procenty. Následuje Finsko a Velká Británie. Vzdělání a změna ekonomiky s rozvojem a postupným zapojováním moderních technologií do pracovního procesu se postupně měnit struktura průmyslu, jak stojí v publikaci The Next Production Revolution organizace OECD. Předpokládá se, že řada pozic postupně zanikne. OECD uvádí jako příklad nahrazení montážních techniků systémy založenými na automatické signalizaci a diagnostice. Tyto systémy budou spravovat odborníci s vyšší kvalifikací. Změny se ale netýkají jen průmyslových oborů.

S přicházející automatizací se tak každá ekonomika bude muset postupně vyrovnat. Podle Kartouse závisí právě na vzdělání, jak složitý přechod k automatizaci bude a jaký přinese zátěž pro trh práce. Podstatnou roli v tomto přechodu bude hrát také masové vysokoškolské vzdělání. „Český vysokoškolský systém stojí před tím, že je nutné ho diverzifikovat. Nelze setrvávat ve stavu, kdy si každá regionální vysoká škola hraje na univerzitu. Máme obrovské zpoždění za světem,“ říká Kartous. Státy, které mají vyšší počet vysokoškolsky vzdělaných lidí, tak podle něj jen lépe pochopily vývoj a požadavky moderní ekonomiky.

Podle Kartouse by vzdělávacímu systému prospělo, kdyby zde lépe fungovalo rozdělení vysokoškolského vzdělání na vysoce specializované univerzity, které by studenty vedly především k vědeckému bádání, doplněné širší vrstvou vysokých škol a oborů, které by je připravovaly na profesní kariéru. „Je nesmyslné, když jsou všichni vysokoškolští studenti nuceni k tomu aby prokazovali úroveň svého vzdělání tím, že píšou nějakou diplomovou nebo bakalářskou práci. Některé obory by naopak měly být završeny tím, že student představí třeba projekt, který dokáže, že je konkrétní profesi schopen vykonávat,“ vysvětluje.